

Livsmedelslag 13.1.2006/23

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) trygga livsmedelssäkerheten och en säker livsmedelshantering samt att säkerställa en god hälsomässig livsmedelskvalitet och annan kvalitet enligt livsmedelsbestämmelserna,
- 2) säkerställa att informationen om livsmedlen är sanningsenlig och tillräcklig och att den inte är vilseledande,
- 3) skydda konsumenten från hälsofaror och ekonomisk förlust som uppstår till följd av livsmedel som inte motsvarar livsmedelsbestämmelserna,
- 4) säkra livsmedlens spårbarhet,
- 5) säkra en högklassig livsmedelstillsyn, och
- 6) förbättra verksamhetsbetingelserna för livsmedelsföretagare.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på livsmedel, på förhållandena vid livsmedelshantering, på livsmedelsföretagare samt på livsmedelstillsynen i alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan.

Vad som i denna lag föreskrivs om livsmedel gäller i tillämpliga delar också produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Bestämmelser om tillsynsuppgifter beträffande livsmedels yttre kvalitet, sammansättning eller förpackningspåskrifter finns även i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) och lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) samt i författningar som utfärdats med stöd av dem. I den tillsyn som utövas med stöd av dessa lagar kan, utöver det som föreskrivs om tillsyn och myndigheternas befogenheter i nämnda lagar eller i författningar som utfärdats med stöd av dem, bestämmelserna om administrativa tvångsmedel i denna lag tillämpas. När sådana administrativa tvångsmedel som avses i denna lag används får ändring i myndigheternas beslut sökas på det sätt som föreskrivs i 9 kap.

3 § (8.4.2011/352)

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

- 1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, nedan *allmänna livsmedelsförordningen*,
- 2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, nedan *kontrollförordningen*,
- 3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, nedan *allmänna förordningen om livsmedelshygien*,
- 4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, nedan *hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,
- 5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, nedan *kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,
- 6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder, nedan *GMO-förordningen*,
- 7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,
- 8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedels ingredienser, nedan *förordningen om nya livsmedel*,
- 9) rådets förordning (EEG) nr 315/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för främmande ämnen i livsmedel,
- 10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG,
- 11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

- 12) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,
- 13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,
- 14) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, nedan *påståendeförordningen*,
- 15) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel, nedan *berikningsförordningen*,
- 16) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 om livsmedelstillsatser, nedan *tillsatsförordningen*,
- 17) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1334/2008 om aromer och vissa livsmedelsingredienser med aromgivande egenskaper för användning i och på livsmedel och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, förordningarna (EG) nr 2232/96 och (EG) nr 110/2008 samt direktiv 2000/13/EG, nedan *aromförordningen*,
- 18) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1332/2008 om livsmedelsenzymmer och om ändring av rådets direktiv 83/417/EEG, rådets förordning (EG) nr 1493/1999, direktiv 2000/13/EG, rådets direktiv 2001/112/EG samt förordning (EG) nr 258/97, nedan *enzymförordningen*,
- 19) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1331/2008 om fastställande av ett enhetligt förfarande för godkännande av livsmedelstillsatser, livsmedelsenzymmer och livsmedelsaromer, nedan *förordningen om godkännandeförfarande*.

När det i denna lag hänvisas till en rättsakt utfärdad av Europeiska unionen avses ifrågavarande rättsakt jämte ändringar.

Till den del Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), nedan *biproduktförordningen*, gäller de livsmedelslokaler som avses i denna lag eller den verksamhet som där bedrivs är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och kommunala tillsynsmyndigheter behöriga tillsynsmyndigheter på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Behöriga myndigheter för att övervaka att kommissionens förordning (EG) nr 2065/2001 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 104/2000 beträffande konsumentinformation inom sektorn för fiskeri- och vattenbruksprodukter iakttas är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller om Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater.

4 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

- 1) primärproduktion avsedd för ett privathushålls eget bruk,
- 2) privathushålls framställning, hantering eller lagring av livsmedel som är avsedda för eget bruk,
- 3) alkoholdrycker eller alkoholpreparat till den del övrig lagstiftning innehåller bestämmelser om dessa.

Bestämmelserna i 3 kap. tillämpas inte på verksamhet som avses i 13 § 6 mom. eller i 22 § 4 mom. (8.4.2011/352)

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kraven när det gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986). I hälsoskyddslagen (763/1994) föreskrivs om kvaliteten på hushållsvatten och förebyggande av vattenburna sjukdomar. Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (55/1980). I lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) föreskrivs om kraven och övervakningen när det gäller införsel av livsmedel av animaliskt ursprung från länder utanför Europeiska gemenskapen. I strålskyddslagen (592/1991) föreskrivs om grunderna för bedömning av strålsäkerheten i fråga om livsmedel.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *livsmedel* livsmedel enligt definitionen i artikel 2 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 2) *livsmedel av animaliskt ursprung* animaliska produkter enligt definitionen i punkt 8.1 i bilaga I till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, med undantag av sådana livsmedel som avses i artikel 1.2 i förordningen och som innehåller både produkter av vegetabiliskt ursprung och bearbetade produkter av animaliskt ursprung,
- 3) *frilevande vilt* frilevande vilt enligt definitionen i punkt 1.5 i bilaga I till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, samt säl,

- 4) *livsmedelsbestämmelser* bestämmelser i eller utfärdade med stöd av denna lag samt de gemenskapsbestämmelser som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag,
- 5) *livsmedelstillsyn* allmän styrning och rådgivning i anslutning till livsmedelsbestämmelserna samt kontrollåtgärder genom vilka en behörig myndighet fastställer att ett livsmedel, informationen om livsmedlet, hanteringsmetoderna, hanteringsförhållandena och en livsmedelsföretagares verksamhet motsvarar livsmedelsbestämmelserna,
- 6) *tillsynsmyndighet* statliga och kommunala myndigheter som sköter tillsynsuppgifter enligt denna lag,
- 7) *utomstående sakkunnig* fysiska personer, privaträttsliga eller offentligrättsliga samfund samt företag som befullmäktigade av en tillsynsmyndighet fullgör de tillsynsrelaterade sakkunnig-, undersöknings- och inspektionsuppgifter som tillsynsmyndigheten har fastställt,
- 8) *hälsofara* varje slag av biologisk, kemisk eller fysikalisk faktor eller motsvarande tillstånd som kan äventyra livsmedelssäkerheten,
- 9) *första ankomstplats* den första i Finland belägna livsmedelslokal som tar emot livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen till Finland, samt en livsmedelslokal som tar emot sådana livsmedel som odelade importpartier från mellanlager efter att de förvarats högst 48 timmar,
- 10) *konsument* slutkonsument enligt definitionen i artikel 3.18 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 11) *livsmedelsföretagare* fysisk eller juridisk person enligt definitionen i artikel 3.3 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 12) *livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling* fysisk eller juridisk person som importerar eller förmedlar livsmedel av animaliskt ursprung från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen till Finland,
- 13) *stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan* alla stadier mellan primärproduktionen och tillhandahållandet till konsumenten sådana de definieras i artikel 3.16 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 14) *annan överlåtelse* överlåtelse av livsmedel utan ersättning som understöd, gåva, prov, för testning eller motsvarande ändamål,
- 15) *egenkontroll* livsmedelsföretagarens eget system genom vilket företagaren strävar efter att säkerställa att livsmedlet, primärproduktionsstället och livsmedelslokalen samt den verksamhet som bedrivs där uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna,
- 16) *spårbarhet* möjlighet att spåra livsmedel eller livsmedelsingredienser enligt definitionen i artikel 3.15 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 17) *produkter som kommer i beröring med livsmedel* kärl, redskap, förpackningsmaterial och andra produkter som då de används för det avsedda ändamålet kommer i beröring med livsmedel,

18) *livsmedelslokal* varje slag av byggnad, lokal eller en del därav eller annat utrymme utomhus eller inomhus där livsmedel som är avsedda för försäljning eller annan överlåtelse tillverkas, förvaras, transporteras, saluförs, serveras eller på annat sätt hanteras, dock inte primärproduktionsstället,

18 a) *mobil livsmedelslokal* en rörlig eller tillfällig lokal som avses i kapitel III i bilaga II till den allmänna förordningen om livsmedelshygien, exempelvis en flyttbar kiosk, en försäljningsbil, ett tält, ett marknadsstånd eller någon annan flyttbar anläggning, (30.12.2008/1137)

19 punkten har upphävts genom L 8.4.2011/352. (8.4.2011/352)

20) *detaljförsäljning* detaljhandel enligt definitionen i artikel 3.7 i allmänna livsmedelsförordningen,

21 punkten har upphävts genom L 8.4.2011/352. (8.4.2011/352)

22) *renslakteri* slakteri där renar slaktas, dock inte ett slakteri som avses i 23 punkten, där renar slaktas endast tillfälligt; i ett renslakteri kan förutom renar även små mängder djur som tillhör andra djurarter slaktas, (8.4.2011/352)

23) *slakteri* annat slakteri än ett sådant som avses i 22 punkten, (8.4.2011/352)

24) *primärproduktion* primärproduktion enligt definitionen i artikel 3.17 i allmänna livsmedelsförordningen,

25) *primärproduktionsställe* lantgård, trädgård eller annan plats där primärproduktion av livsmedel bedrivs,

26) *privathushåll* en familjs eller persons enskilda hushåll,

27) *zoonos* varje slag av sjukdom eller smitta som på naturlig väg, direkt eller indirekt, kan överföras mellan djur och människa,

28) *zoonosalstrare* varje slag av virus, bakterie, svamp, parasit eller annan biologisk sjukdomsalstrare som kan förorsaka zoonos, och

29) *hygien* livsmedelshygien enligt definitionen i artikel 2 i allmänna förordningen om livsmedelshygien.

6 a § (8.4.2011/352)

Beaktande av risker

När förpliktelser som föreskrivits i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den verkställs och övervakas ska karaktären och omfattningen av livsmedelsföretagarens verksamhet samt andra omständigheter i anslutning till livsmedlet som inverkar på livsmedelssäkerheten och konsumentskyddet beaktas, om inte något annat föreskrivs i lag eller med stöd av lag.

2 kap

Krav på livsmedel, djur som används i livsmedelsproduktionen, livsmedelslokaler och primärproduktionsställen

7 §

Allmänna krav på livsmedel

Livsmedel skall till sin kemiska, fysikaliska, mikrobiologiska och hälsomässiga kvalitet, till sin sammansättning samt till andra egenskaper vara lämpade som människoföda. Livsmedlet får inte orsaka fara för människors hälsa och inte heller vilseleda konsumenterna.

Bestämmelser om allmänna krav i fråga om livsmedelssäkerheten finns också i artikel 14 i allmänna livsmedelsförordningen och i artikel 4 i allmänna förordningen om livsmedelshygien. I artikel 11 och 12 i allmänna livsmedelsförordningen föreskrivs om kraven när det gäller säkerheten hos livsmedel som importerats till eller exporteras från Europeiska unionen. Bestämmelser om kraven beträffande livsmedel av animaliskt ursprung finns också i artikel 3 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) livsmedlens sammansättning, mikrobiologiska kvalitet och främmande ämnen i livsmedel,
- 2) vegetabiliers yttre kvalitet,
- 3) tillsatsämnen, aromer, enzymer, näringsämnen och processhjälpmedel,
- 4) material och produkter som kommer i beröring med livsmedel samt om användningen och renhetskraven i fråga om dem.

(9.11.2007/989)

3 mom. har upphävts genom L 9.11.2007/989. (9.11.2007/989)

4 mom. har upphävts genom L 9.11.2007/989. (9.11.2007/989)

8 § (8.4.2011/352)

Krav i fråga om vissa livsmedel

Vitaminer, mineralämnen och andra motsvarande ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan får tillsättas i livsmedel endast om detta inte orsakar fara för människors hälsa. En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs för tillämpning av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. En anmälan ska göras även när preparatets sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras.

Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Vid jord- och skogsbruksministeriet finns en nämnd för nya livsmedel, som är behörigt organ för utvärdering av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordningen om nya livsmedel. Nämnden för nya livsmedel har till uppgift att genomföra de första utvärderingar i anslutning till utsläppandet av nya livsmedel på marknaden som avses i artikel 6 i förordningen om nya livsmedel samt att utvärdera de första utvärderingar som gjorts i andra medlemsstater inom Europeiska unionen. Medlemmarna och suppleanterna i samt ordföranden och vice ordföranden för nämnden för nya livsmedel förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om behörighetskraven och mandattiden för medlemmarna i nämnden, hur nämndens uppgifter ska ordnas, den nationella kontaktmyndigheten och om andra nationella arrangemang som förordningen om nya livsmedel förutsätter.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter.

9 §

Allmänna krav på informationen om livsmedel

På en livsmedelsförpackning, i en broschyr, i reklam eller i andra marknadsföringssammanhang

- 1) skall sanningsenlig och med hänsyn till 1 § 1, 3 och 4 punkten tillräcklig information ges om livsmedlet,
- 2) får inte ges vilseledande information om livsmedlet,
- 3) får inte uppges att livsmedlet skulle ha egenskaper som hänför sig till förebyggande, behandling eller botande av människors sjukdomar och får inte heller hänvisas till sådana uppgifter, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen.

I fråga om förbudet mot vilseledande information föreskrivs också i artikel 16 i allmänna livsmedelsförordningen.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som lämnas på livsmedelsförpackningar, i broschyrer, i reklam eller i andra marknadsföringssammanhang utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

Närmare bestämmelser om innehållet i och distributionen av det informationsmaterial om föda för spädbarn och småbarn som krävs i Europeiska gemenskapens lagstiftning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. (30.12.2008/1137)

10 § (30.12.2008/1137)

Allmänna krav på livsmedelslokaler och primärproduktionsställen

Livsmedelslokaler och primärproduktionsställen ska planeras, placeras, konstrueras och utrustas, underhållas och vårdas samt verksamheten ordnas så, att säkerheten hos de livsmedel

som produceras, tillverkas, förvaras eller hanteras där inte äventyras och så, att livsmedlen, livsmedelslokalerna och primärproduktionsställena också i övrigt uppfyller de krav som ställs i denna lag. Livsmedelslokaler och primärproduktionsställen får inte användas för boende eller för något annat ändamål på sådant sätt att hälsofara kan uppkomma. Livsmedelslokalen och primärproduktionsstället ska ha arbetslokaler som är tillräckligt stora med tanke på verksamheten. Bestämmelser om de byggnadstekniska och funktionsmässiga kraven på livsmedelslokaler och primärproduktionsställen samt om kvaliteten på det vatten som används där finns också i artikel 4 i allmänna förordningen om livsmedelshygien och i artikel 3 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Närmare bestämmelser om byggnadstekniska och funktionsmässiga krav på primärproduktionsställen och livsmedelslokaler, om kvalitetskrav när det gäller det vatten som används på primärproduktionsställen och det vatten som i livsmedelslokaler används vid tillverkning och hantering av livsmedel och om hygienkrav som ställs på den personal som hanterar livsmedel där utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Närmare bestämmelser om försäljning eller överlåtelse av livsmedel utomhus och på stora offentliga tillställningar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

11 § (8.4.2011/352)

Krav i fråga om hantering, förvaring och transport av livsmedel

Livsmedel ska hanteras, förvaras och transporteras så att livsmedlens goda hygieniska kvalitet inte äventyras.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om

- 1) hanteringen och transporten av livsmedel,
- 2) temperaturen i hanterings-, förvarings-, transport-, försäljnings- och serveringslokaler för livsmedel samt livsmedlens temperatur,
- 3) det nationella genomförandet av överenskommelsen om internationell transport av lättfördärliga livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (FördrS 48/1981), nedan *ATP-avtalet*.

12 §

Krav på hälsotillståndet hos och hanteringen av djur som används för livsmedelsproduktion

Djur som används för livsmedelsproduktion skall ha ett sådant hälsotillstånd och skötas, hanteras, transporteras och slaktas på ett sätt som gör det möjligt att trygga en god hygienisk kvalitet på de livsmedel som härrör från dem. Bestämmelser om hälsotillståndet hos och hanteringen av djur som används för livsmedelsproduktion finns också i artikel 4 i allmänna förordningen om livsmedelshygien och i artikel 3 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Närmare bestämmelser om hälsotillståndet hos djur som används för livsmedelsproduktion samt om skötseln, hanteringen, transporten och slakten av dessa utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

13 § (8.4.2011/352)

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

En livsmedelsföretagare ska göra en skriftlig anmälan om en livsmedelslokal till den tillsynsmyndighet som anges i 14 § senast fyra veckor innan verksamheten inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs (*anmäld livsmedelslokal*).

En livsmedelsföretagare som bedriver verksamhet i fråga om vilken krävs godkännande av livsmedelslokal enligt artikel 4.2 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ska med avvikelse från 1 mom. ansöka om godkännande av livsmedelslokal som anläggning hos den tillsynsmyndighet som anges i 15 § innan verksamheten inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs.

För en livsmedelslokal som avses i 2 mom. och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som han själv producerat behöver man dock inte ansöka om godkännande som anläggning. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten anses också verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e samt verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Angående en sådan livsmedelslokal ska anmälan enligt 1 mom. göras.

Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om avbrytande och nedläggning av verksamheten samt byte av företagare i en sådan livsmedelslokal som avses i 1–3 mom.

Ett villkor för att livsmedelslokalen ska godkännas eller, om godkännande inte behövs, för att verksamheten ska få inledas är att livsmedelslokalen uppfyller de krav som föreskrivs i 10 § och med stöd av den. Verksamheten i en anläggning får inte inledas eller väsentliga ändringar företas i verksamheten utan myndighetens godkännande.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras när de risker som hänför sig till verksamheten är låga med tanke på livsmedelssäkerheten samt

- 1) verksamheten i livsmedelsbranschen äger rum i samma lokal som annan näringsverksamhet som företagaren bedriver,
- 2) företagaren är en enskild person, eller
- 3) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.

Närmare bestämmelser om inlämnande av anmälan och ansökan om godkännande samt om verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 § (8.4.2011/352)

Handläggning av anmälningar om livsmedelslokaler

Anmälningar om livsmedelslokaler handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där livsmedelslokalen är belägen. Anmälningar om mobila livsmedelslokaler samt om sådana livsmedelslokaler där syftet med verksamheten enbart är att transportera eller förvara

livsmedel i ett eller flera transportfordon eller en eller flera containrar handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds eller där anmälan tidigare gjorts om livsmedelslokalens verksamhet.

Anmälan om en livsmedelslokal som används enbart för försäljning, förmedling eller annan hantering av livsmedel utan att livsmedlen finns i lokalen i fråga kan handläggas av tillsynsmyndigheten i företagarens hemkommun, om det är oklart i vilken kommun lokalen är belägen eller om det finns andra särskilda skäl.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handlägger anmälningar om tillverknings- och lagringsplatser som avses i 5 och 35 § i alkohollagen (1143/1994). Regionförvaltningsverket handlägger anmälningar om alkoholbutiker som avses i 13 § och 14 § 2 mom. i alkohollagen.

Den myndighet som handlägger en anmälan om en livsmedelslokal ger livsmedelsföretagaren ett intyg över att anmälan handlagts. Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om anmälda livsmedelslokaler till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om handläggningen av anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 a § (8.4.2011/352)

14 a § har upphävts genom L 8.4.2011/352.

15 § (8.4.2011/352)

Godkännande av livsmedelslokaler som anläggningar

Anläggningar som avses i 13 § 2 mom. godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där anläggningen är belägen. En mobil anläggning godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner ändå slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar. Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar.

Tillsynsmyndigheten fattar beslut om godkännande av en livsmedelslokal som anläggning. Tillsynsmyndigheten kan i beslutet ställa villkor för att förebygga hälsofaror. Tillsynsmyndigheten ska avgöra ärendet inom 60 dagar efter det att ärendet anhängiggjordes, om inte ärendets omfattning, brister i ansökan eller andra särskilda skäl förutsätter en längre handläggning.

Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om de livsmedelslokaler som myndigheten har godkänt som anläggningar till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om fattandet av beslut om godkännande utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 a § (8.4.2011/352)

Underrättelse om mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare ska underrätta tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs om försäljning och annan hantering av livsmedel i en anmäld eller godkänd mobil livsmedelslokal.

Livsmedelsföretagaren ska ändå underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om slakt och hantering av livsmedel i ett mobilt slakteri och i en mobil inrättning för vilthantering samt i en anläggning i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket ska på motsvarande sätt underrättas om verksamhet i ett mobilt renslakteri och i en anläggning i anslutning till det.

Myndigheten ska ha fått informationen senast fyra vardagar innan anmäld verksamhet inleds och senast två veckor innan godkänd verksamhet inleds.

3 kap

Krav på livsmedelsföretagare

16 §

Allmänna krav i fråga om livsmedelsföretagares ansvar

Livsmedelsföretagaren skall i all sin verksamhet iaktta tillräcklig omsorgsfullhet för att livsmedlen, livsmedelslokalen och primärproduktionsstället samt förhållandena i anslutning till förvaringen, transporten och hanteringen av livsmedel skall uppfylla kraven i denna lag. I artikel 17.1 och artikel 19 i allmänna livsmedelsförordningen finns bestämmelser om livsmedelsföretagarnas ansvar för livsmedelssäkerheten, om förfaranden för att dra tillbaka livsmedel från marknaden när livsmedlet inte motsvarar livsmedelsbestämmelserna samt om återkallande av livsmedel som konsumenterna redan har erhållit.

17 §

Krav i fråga om spårbarhet

Livsmedelsföretagaren skall ha den information om livsmedlen och om djuren som används för livsmedelsproduktion som avses i artikel 18.2 och 18.3 i allmänna livsmedelsförordningen. Livsmedelsföretagaren skall också ha ett system med vars hjälp man, med en sådan precision som denna lag förutsätter, kan koppla samman informationen om mottagna och expedierade partier. Bestämmelser om förpackningspåskrifter och identifieringsuppgifter som behövs med tanke på spårbarheten finns i artikel 18.4 i allmänna livsmedelsförordningen.

Närmare bestämmelser om livsmedels spårbarhet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

18 §

Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung

Livsmedelsföretagaren skall föra bok över livsmedel av animaliskt ursprung samt över hanteringen och transporten av dessa i syfte att trygga livsmedelssäkerheten, säkerställa

djurens ursprung och förebygga spridning av djursjukdomar. Livsmedel av animaliskt ursprung skall åtföljas av de handlingar som krävs enligt EG:s livsmedelslagstiftning eller enligt denna lag eller författningar som utfärdats med stöd av den. Livsmedlen och de åtföljande handlingarna skall överensstämma med varandra.

Livsmedel av animaliskt ursprung, deras emballage och förpackningar och de handlingar som följer med dessa skall vara försedda med sådan märkning som förutsätts i artikel 5 och 6 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om den bokföring som gäller livsmedel av animaliskt ursprung samt hanteringen och transporten av sådana livsmedel, och om handlingar som skall följa med och märkningar som gäller livsmedel av animaliskt ursprung.

19 §

Egenkontroll och bokföring i anknytning till egenkontroll av primärproduktion

Livsmedelsföretagaren skall ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Livsmedelsföretagaren skall känna till de hälsofaror som är förknippade med livsmedlet och dess hantering och känna till de faktorer i verksamheten som kan orsaka problem med tanke på livsmedelssäkerheten och de övriga kraven i 2 kap. i denna lag.

Primärproduktionsstället skall föra bok över genomförandet av den egenkontroll som avses i denna paragraf. Bestämmelser om hur övriga livsmedelsföretagare skall ordna sin bokföring i anknytning till egenkontrollen finns i 20 §.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om den bokföring som hänför sig till egenkontroll vid primärproduktionsställen.

20 §

Plan för egenkontroll

Livsmedelsföretagaren skall utarbeta en skriftlig plan för egenkontrollen (*plan för egenkontroll*), iaktta den och föra bok över genomförandet. Planen för egenkontroll skall innehålla en beskrivning av de faktorer som kan orsaka problem med tanke på livsmedelssäkerheten samt en beskrivning av hur de risker som är förknippade med dem hanteras. Av primärproduktionsställena förutsätts dock inte någon plan för egenkontroll.

Till planen för egenkontroll skall vid behov fogas en plan för provtagning och undersökning, samt information om de laboratorier som undersöker de prov som tagits inom ramen för egenkontrollen.

Livsmedelsföretagaren skall se till att planen för egenkontroll är uppdaterad.

Närmare bestämmelser om den plan för egenkontroll som ska utarbetas av livsmedelsföretagare och om bokföringen i anslutning till detta utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

5 mom. har upphävts genom L 989/2007. (9.11.2007/989)

21 § (8.4.2011/352)

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare ska offentliggöra en handling som tillsynsmyndigheten utfärdat över inspektion av en livsmedelslokal eller, om lokalen ännu inte har inspekterats, ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts, på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 a § (24.6.2010/643)

Anmälan om utsläppande på marknaden av produkter som kommer i beröring med livsmedel

Företagare som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel ska anmäla sitt verksamhetsställe och den verksamhet som bedrivs där till myndigheten för livsmedelstillsyn i den kommun där verksamhetsstället finns.

Närmare bestämmelser om hur den anmälan som avses i 1 mom. ska göras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 § (8.4.2011/352)

Anmälan om primärproduktionsställe

Livsmedelsföretagaren ska underrätta den kommunala tillsynsmyndigheten om ett primärproduktionsställe och om den primärproduktion som bedrivs där. Som primärproduktion anses utöver verksamhet enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien sådan överlåtelse av primärprodukter som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten från producenten direkt till konsumenten. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten har fått anmälan om primärproduktionsstället.

Anmälan om primärproduktionsstället behöver dock inte göras om den kommunala tillsynsmyndigheten får uppgifter om verksamhet som avses i 1 mom. från en annan myndighet. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten fått uppgifterna om primärproduktionsstället från en annan myndighet.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras om jakt, om överlåtelse enligt 1 mom. av frilevande vilt direkt till konsumenten och inte heller om primärproduktion som avser naturväxter och svamp.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte heller göras om primärproduktion av växter och svamp, om

1) företagaren är en enskild person, eller

2) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.

Närmare bestämmelser om den anmälan som avses i 1 mom. och om överlåtelse som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten samt om de nationella arrangemang som förutsätts i artikel 1.2 c i allmänna förordningen om livsmedelshygien och i artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Verksamheten vid den första ankomstplatsen

En livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket eller till en av Livsmedelsverket utsedd tillsynsmyndighet. Detta skall ske minst 14 dagar innan verksamheten vid den första ankomstplatsen inleds, betydande ändringar i verksamheten sker eller verksamheten upphör. I anmälan skall ingå uppgifter om de första ankomstplatser som livsmedelsföretagaren i fråga använder.

Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska ha en plan för egenkontroll, vilken ska åtföljas av en plan för provtagning och undersökning av de livsmedel som tas emot. Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska informera den tillsynsmyndighet som Livsmedelssäkerhetsverket utsett om de livsmedel som levererats till en första ankomstplats. (8.4.2011/352)

Kött från nötkreatur, svin och fjäderfä, malet kött samt hönsägg skall före leveransen till Finland undersökas med tanke på eventuell upptäckt av salmonella, och skall åtföljas av ett salmonellaintyg eller annat dokument på det sätt som anges i artikel 8 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och i andra relevanta EG-rättsakter. Om salmonella upptäcks i ett sådant livsmedel inom ramen för egenkontrollen, skall vederbörande livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling returnera eller förstöra livsmedlet. Livsmedelsföretagaren skall underrätta tillsynsmyndigheten om upptäckten av salmonella i egenkontrollen och om att partiet har returnerats eller förstörts. Ett livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från ett tredjeland skall härstamma från ett sådant tredjeland och en sådan anläggning från vilken livsmedel av animaliskt ursprung får importeras till Finland enligt lagen om veterinär gränskontroll.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i och tidpunkten för de anmälningar som avses i 1 - 3 mom., om den plan för egenkontroll som livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall utarbeta samt om salmonellaundersökningar.

24 §

Livsmedelsföretagares skyldighet att lämna uppgifter

Livsmedelsföretagaren ska omedelbart underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om betydande hälsofaror som uppdagats i egenkontrollen eller på annat sätt samt om åtgärder som vidtagits för att rätta till dessa missförhållanden. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

Om en livsmedelsföretagare har fått kännedom om att ett av företagaren producerat, bearbetat eller distribuerat livsmedel har orsakat matförgiftning eller om livsmedelsföretagaren misstänker att ett av företagaren producerat, bearbetat eller distribuerat livsmedel kan orsaka matförgiftning, skall företagaren omedelbart anmäla detta till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn. Ett livsmedel som misstänks ha orsakat matförgiftning eller ett prov av livsmedlet skall förvaras så att det kan undersökas på laboratorium för klarläggande av orsaken till matförgiftningen.

Bestämmelser om livsmedelsföretagares skyldighet att lämna uppgifter finns också i artikel 19 i allmänna livsmedelsförordningen.

25 §

Zoonoser

Livsmedelsföretagaren skall så effektivt som möjligt under alla omständigheter förhindra livsmedelsburen spridning av zoonosalstrare till människor. Livsmedelsföretagaren skall följa och kontrollera förekomsten av zoonosalstrare i animalieproduktionsdjur och livsmedel. Livsmedelsföretagaren skall dessutom tillstålla den tillsynsmyndighet som övervakar företagaren uppgifter om undersökningar och undersökningsresultat som har samband med uppföljningen och kontrollen. I 40 § föreskrivs om sändande av mikrobstammar som isolerats i undersökningar till ett nationellt referenslaboratorium.

Närmare bestämmelser om uppföljningen och kontrollen av zoonoser samt förmedlandet av undersökningsinformation utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

3 mom. har upphävts genom L 9.11.2007/989. (9.11.2007/989)

26 §

Livsmedelsföretagares skyldighet att bistå

Livsmedelsföretagaren skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs för tillsyn, kontroll och provtagning enligt denna lag.

27 § (30.12.2008/1137)

Livsmedelshygienisk kompetens

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller livsmedelshygienisk kompetens finns i del A punkterna 4 e och 5 d i bilaga I och kapitel XII punkt 1 i bilaga II till allmänna förordningen om livsmedelshygien.

Livsmedelsföretagaren ska på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara anmäld eller godkänd enligt denna lag har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (*kompetensintyg*) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket, om personen i fråga har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en eller flera livsmedelslokaler under sammanlagt minst tre månader. (8.4.2011/352)

Kompetensintyg krävs dock inte av personer som arbetar i livsmedelslokaler och som där enbart

- 1) arbetar med kassauppgifter,
- 2) serverar färdiga matportioner,
- 3) arbetar i egenskap av fångar som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),
- 4) fullgör beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänstgöring enligt civiltjänstlagen (1446/2007),
- 5) arbetar i egenskap av klienter enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), utför arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) eller arbetar inom skyddat arbete enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), eller
- 6) arbetar i egenskap av person som har dömts enligt lagen om samhällstjänst (1055/1996).

Livsmedelsföretagare ska som en del av egenkontrollen föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

27 a § (30.12.2008/1137)

Kompetensintyg

Kompetensintyg beviljas av en i 28 § avsedd kompetenstestare som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket. Intyg beviljas personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den livsmedelshygieniska kompetensen (*kompetenstest*) eller som genomgått utbildning eller avlagt examen som omfattar motsvarande kunskaper. Vid behov kan Livsmedelssäkerhetsverket bevilja kompetensintyg på samma grunder.

Livsmedelssäkerhetsverket utfärdar närmare bestämmelser om utbildningar och examina som motsvarar ett kompetenstest.

Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett kompetensintyg, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

28 § (30.12.2008/1137)

Kompetenstestare

Kompetenstest får anordnas av kompetenstestare som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket. Kompetenstestare ska godkännas till ett antal som leder till en regionalt sett jämlik tillgång på kompetenstestare samt en tillräcklig tillsyn över kompetenstestare. Som kompetenstestare kan på ansökan godkännas en person som

- 1) har den högskoleexamen som förutsätts enligt 35 § 2 mom. i denna lag,

2) har examen i eller behärskar ämnet så att han eller hon är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde, eller

3) har klarat av ett kompetenstest och som med stöd av lämnad redogörelse har tillräcklig erfarenhet av att sköta de uppgifter som personer ansvariga för egenkontroll i livsmedelslokaler har samt erfarenhet av att ordna utbildning eller prov.

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar kompetenstestarnas verksamhet och kan i detta syfte av kompetenstestarna kräva att få uppgifter och handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg. Kompetenstestare är skyldiga att förvara alla handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg i minst tre år. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning.

Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare även om överträdelsen av bestämmelserna och föreskrifterna inte är väsentlig, om kompetenstestaren inte på Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom en tid som verket satt ut. Godkännandet kan återkallas temporärt medan saken utreds. (8.4.2011/352)

På kompetenstestare som fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas det som i 36 § 2 mom. föreskrivs om utomstående sakkunniga.

28 a § (30.12.2008/1137)

Kompetenstest

Kompetenstest ska läggas upp så att man med hjälp av testet tillförlitligt kan bedöma den livsmedelshygieniska kompetensen hos den som deltar i testet. Testfrågorna utarbetas av Livsmedelssäkerhetsverket. Verket meddelar närmare föreskrifter om grunderna för kompetenstestet, dess uppläggnings och anordnande samt om bedömningen av godkänt genomgående av kompetenstest.

Kompetenstestet genomgås enligt testdeltagarens val antingen på finska eller på svenska. Testet kan dock genomgås på något annat språk om testdeltagaren inte behärskar finska eller svenska språket tillräckligt väl. Livsmedelssäkerhetsverket meddelar närmare föreskrifter om de andra språk som man kan genomgå kompetenstest på.

Kompetenstestare har rätt att för testet ta ut en avgift som högst motsvarar de faktiska kostnaderna för anordnandet av testet.

4 kap

Myndigheterna och deras uppgifter

29 § (9.11.2007/989)

Allmän planering och styrning

Den allmänna planeringen och övervakningen av livsmedelstillsynen styrs av jord- och skogsbruksministeriet.

30 § (8.4.2011/352)

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) leda regionförvaltningsverken vid utvärderingen av kommunernas livsmedelstillsyn,
- 2) sörja för livsmedelstillsynen i slakterier, inrättningar för vilthantering och anläggningar i anslutning till dem,
- 3) ansvara för planering och genomförande av den nationella övervakningen av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,
- 4) på riksnivå ansvara för sådana uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen som kräver särskild sakkunskap,
- 5) utvärdera de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i allmänna förordningen om livsmedelshygien,
- 6) verka som den i allmänna livsmedelsförordningen avsedda nationella kontaktpunkten i systemet för snabb varning,
- 7) godkänna den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV,
- 8) sköta den riksomfattande informationen, riskkommunikationen och konsumentupplysningen,
- 9) utvärdera den köttbesiktning av renkött och övervakning i anslutning därtill som regionförvaltningsverket ordnar.

31 § (8.4.2011/352)

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen och offentliggöra resultaten av utvärderingen,
- 2) utvärdera de kommunala tillsynsplanerna och kontrollera hur de följs,
- 3) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer,
- 4) sköta livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem.

32 §

Kommunal livsmedelstillsyn

Kommunen ska sköta livsmedelstillsynen inom sitt område på det sätt som föreskrivs i denna lag (*kommunal livsmedelstillsyn*). I kommunen sköts dessa uppgifter av en nämnd eller av något annat kollegialt organ (*kommunal tillsynsmyndighet*). Det som i denna lag föreskrivs om en kommun gäller också en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009). (8.4.2011/352)

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som enligt denna lag skall skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen och där befogenheten kan överföras på en tjänsteinnehavare, anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke.

Kommunfullmäktige kan ge en nämnd eller ett organ rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, också när det gäller administrativa tvångsmedel enligt 55–60 § i denna lag.

33 § (8.4.2011/352)

Den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

- 1) till regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,
- 2) ge råd till livsmedelsföretagare och konsumenter samt meddela information i frågor som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag,
- 3) mot ersättning bistå de statliga myndigheterna i verkställandet av det nationella programmet för övervakning av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,
- 4) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

34 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter är

- 1) Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral,
- 2) Försvarsmakten,
- 3) Tullverket, och

4) gränsveterinärerna.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag,

- 1) planera, styra och verkställa tillsynen i fråga om drycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol,
- 2) styra regionförvaltningsverken i tillsynen över alkoholbutikerna.

(22.12.2009/1495)

Försvarsmakten sörjer för de uppgifter som enligt denna lag skall skötas av de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn, till den del det gäller livsmedelslokaler som omfattas av försvarsmaktens tillsyn.

Tullverket kontrollerar

- 1) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som importerats från länder utanför Europeiska unionen motsvarar livsmedelsbestämmelserna,
- 2) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som sänds till Finland från Europeiska unionens medlemsländer motsvarar livsmedelsbestämmelserna vid lossning och därtill hörande lagring av livsmedelspartiet i Finland,
- 3) att handlingarna rörande icke-animaliska livsmedel som transporteras som transitvaror är korrekta,
- 4) att handlingarna rörande de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som exporteras från Finland till länder utanför Europeiska unionen är korrekta, och
- 5) vid import och export i enlighet med ATP-avtalet internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter.

Närmare bestämmelser om Tullverkets uppgifter i övervakningen av exportkraven utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt denna lag i samband med den veterinära gränskontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung.

35 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

Tillsynsmyndigheterna skall i sin tjänst eller med stöd av avtal till sitt förfogande ha en tillräckligt stor och kvalificerad personal med tillräcklig erfarenhet för en framgångsrik skötsel av tillsynen.

Den tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen skall ha för uppgiften lämplig högskoleexamen eller vid behov en sådan behörighet som förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Artikel 6 i kontrollförordningen innehåller bestämmelser om fortbildning av tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för och fortbildningen av tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 §

Utomstående sakkunniga

En tillsynsmyndighet kan anlita utomstående sakkunniga som hjälp i tillsynen. De utomstående sakkunniga kan på begäran av tillsynsmyndigheten göra sådana kontroller, undersökningar och utredningar som behövs för myndighetstillsynen. De administrativa beslut som eventuellt skall fattas utifrån dessa fattas av den tillsynsmyndighet som beställt tjänsterna. En utomstående sakkunnig skall ha den sakkunskap och kompetens som kontrollerna, undersökningarna och utredningarna förutsätter. En utomstående sakkunnig skall inför den myndighet som beställt tjänsterna kunna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade kontroll- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga. Bestämmelser om krav på utomstående sakkunniga finns också i artikel 5 i kontrollförordningen.

På utomstående sakkunniga som utför uppgifter enligt denna paragraf tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På personer som är anställda av eller har ledningsuppdrag hos en utomstående sakkunnig tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personerna deltar i skötseln av de uppgifter som avses i denna lag.

5 kap

Laboratorier

37 §

Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. I artikel 33 i kontrollförordningen föreskrivs om de krav som gäller de nationella referenslaboratorier som avses i kontrollförordningen samt om dessa laboratoriers uppgifter. (9.11.2007/989)

Som godkända laboratorier räknas godkända laboratorier för undersökning av myndighetsprov och godkända laboratorier för egenkontroll. Ett godkänt laboratorium kan också ha en mobil verksamhetsenhet. (24.6.2010/643)

Livsmedelsverket godkänner på ansökan de laboratorier som avses i 2 mom.

38 § (24.6.2010/643)

Villkor för godkännande av laboratorium

Ett laboratorium som godkänns ska ha ett skriftligt kvalitetssystem och teknisk kompetens och förmå ta fram tillförlitliga resultat. Laboratoriets personal ska ha den utbildning och behörighet som uppgiften förutsätter.

Laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som ställs i artikel 12.2 i kontrollförordningen.

Ett villkor för att ett laboratorium för egenkontroll ska godkännas är att ett organ som uppfyller de internationella krav som ställs i fråga om förfarandet för godkännande av laboratoriers kompetens har bedömt att laboratoriet, utöver de krav som ställs i 1 mom., också uppfyller kraven i de internationella standarder som gäller laboratoriers kompetens. Laboratoriets kompetens ska utvärderas med minst tre års mellanrum.

Om laboratoriet inte uppfyller de krav som ställs i denna paragraf men de aktuella bristerna inte äventyrar undersökningarnas tillförlitlighet, kan Livsmedelssäkerhetsverket godkänna laboratoriet för en viss tid. Laboratoriet ska inom utsatt tid avhjälpa bristerna och ansöka om slutligt godkännande.

Närmare bestämmelser om de standarder som beskriver godkända laboratorier och kompetensen hos de organ som utvärderar laboratorierna, om de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssystem, om de villkor för godkännande av laboratorier som genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning förutsätter samt om utbildnings- och behörighetskraven i fråga om laboratoriernas personal utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 § (24.6.2010/643)

Undersökning av prov

De prov som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för den myndighetstillsyn som avses i denna lag (*myndighetsprov*) ska undersökas i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium.

De prov inom ramen för egenkontrollen som enligt livsmedelsbestämmelserna förutsätts bli undersökta ska undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium. (8.4.2011/352)

40 §

Godkända laboratoriers anmälningsskyldighet

Ett godkänt laboratorium skall meddela Livsmedelsverket om det sker betydande ändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör. Ett godkänt laboratorium skall på Livsmedelsverkets begäran tillställa verket ett sammandrag av de i 39 § avsedda undersökningar som laboratoriet utfört och om undersökningsresultaten. Sammandragen får inte innehålla personuppgifter eller identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Ett godkänt laboratorium skall utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på hälsofara. Ett godkänt laboratorium skall likaså utan dröjsmål informera den myndighet som utövar tillsyn över uppdragsgivaren om ett undersökningsresultat som definieras i en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i 46 §. Det godkända laboratoriet skall dessutom bevara prov och mikrobstammar från undersökningar som avses i detta moment och sända dem till ett nationellt referenslaboratorium.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av de meddelanden och sammandrag som avses i 1-2 mom., om förvarande och sändande av prov och mikrobstammar samt om sådan hälsofara som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett godkänt laboratorium ska underrätta Livsmedelsverket om undersökningar och undersökningsresultat i enlighet med 25 § 1 mom. som hänför sig till uppföljning och kontroll av zoonoser samt sända prov och de mikrobstammar som isolerats i undersökningar till ett nationellt referenslaboratorium. Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av meddelanden samt om förvaring och sändande av prov och mikrobstammar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

40 a § (30.12.2008/1137)

Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett nationellt referenslaboratorium ska lämna Livsmedelssäkerhetsverket och Folkhälsoinstitutet den information de behöver för epidemiologisk uppföljning. Dessutom ska laboratoriet till Livsmedelssäkerhetsverket lämna den information om mikrobstammarna och proverna enligt 40 § som verket behöver för att styra tillsynen. Informationen till Folkhälsoinstitutet får inte innehålla identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap

Livsmedelstillsyn

41 §

Allmänna krav på tillsynen

Bestämmelser om livsmedelstillsynen finns förutom i denna lag också i Europeiska gemenskapens lagstiftning gällande dels livsmedelskontroll, livsmedelssäkerhet och livsmedels hälsomässiga kvalitet, dels hygien i livsmedelslokaler och på primärproduktionsställen.

Det riksomfattande tillsynsprogram och de tillsynsplaner som avses i detta kapitel skall uppgöras så, att de inbegriper de kontrollåtgärder som förutsätts i denna lag och i de bestämmelser i Europeiska gemenskapens livsmedelslagstiftning som faller inom tillämpningsområdet för denna lag.

Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn skall utarbeta ett kvalitetssystem som lämpar sig för dess verksamhet, samt upprätthålla och tillämpa detta system. Bestämmelser om krav som gäller kvalitetssystemet finns i artikel 8 i kontrollförordningen.

42 § (8.4.2011/352)

Ordnande av tillsyn över den första ankomstplatsen

Tillsyn över den första ankomstplatsen ordnas primärt så att Livsmedelssäkerhetsverket ingår ett i 2 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) avsett avtal med en kommun, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna på kommunens område. Livsmedelssäkerhetsverket och kommunen kan komma överens om att kommunen ska sköta uppgiften för en eller flera kommuners del. En tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten beslutar om de administrativa tvångsmedel som avses i 55–60 § i denna lag och som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen. Livsmedelssäkerhetsverket beslutar om övriga administrativa tvångsmedel enligt denna lag vilka hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen.

Om kommunen inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket avtala om tillsynen med en annan myndighet, skaffa tjänster för skötseln av uppgifterna av en lämplig utomstående sakkunnig eller själv sköta tillsynen. Om man har avtalat om tillsynen med en annan myndighet ska en tjänsteinnehavare som denna myndighet utsett fatta beslut om administrativa tvångsmedel. Om man har avtalat om tillsynen med en utomstående sakkunnig beslutar Livsmedelssäkerhetsverket om administrativa tvångsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

De beslut enligt 1 mom. om verksamheten vid den första ankomstplatsen som fattas av en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten ska delges parterna som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om ordnandet av tillsyn över första ankomstplatser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 § (8.4.2011/352)

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i artikel 5 i kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Livsmedelssäkerhetsverket utför köttbesiktning i slakterier och inrättningar för vilthantering. Regionförvaltningsverket utför köttbesiktning i renslakterier.

Vid köttbesiktningen och övervakningen kan statligt anställda besiktningsassistenter som utbildats för ändamålet anlitas som hjälp. I fjäderfäslakterier och slakterier för hardjur kan också den personal som är anställd av livsmedelsföretagaren anlitas som hjälp vid köttbesiktningen och övervakningen.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 a § (30.12.2008/1137)

Beslut om köttbesiktning

Om köttbesiktning ges ett skriftligt beslut. Beslutet ska innehålla följande uppgifter:

- 1) vilken myndighet som fattat beslutet och tidpunkten för beslutet,
- 2) de parter som direkt påverkas av beslutet,
- 3) tillräckliga identifikationsuppgifter för olika djur eller partier,
- 4) den köttmängd som beslutet avser,
- 5) orsak till avslag eller hur ärendet annars har avgjorts, och
- 6) namn på och kontaktinformation för den person som vid behov kan lämna parterna tilläggsinformation om beslutet.

Anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet. Beslutet behöver inte undertecknas.

Beslut om köttbesiktning delges parterna per post enligt 59 § i förvaltningslagen eller genom bevislig elektronisk delgivning enligt 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med de berörda parternas samtycke kan beslutet delges per e-post. Beslutet anses i detta fall delgivet då den berörda parten sänder en kvittering av mottagandet till tillsynsmyndigheten.

44 §

Tillsyn över laboratorier

Livsmedelsverket övervakar att de laboratorier som utför sådana undersökningar som avses i 39 § följer livsmedelsbestämmelserna. Om ett laboratorium inte följer bestämmelserna kan Livsmedelsverket meddela de förelägganden som behövs för att rätta till verksamheten inom utsatt tid.

45 §

Utredning av matförgiftningar

Om den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn har fått en i 24 § 2 mom. avsedd anmälan om matförgiftning eller misstanke om matförgiftning eller om myndigheten av annan anledning befarar matförgiftning skall myndigheten, i samarbete med de myndigheter som

avses i lagen om smittsamma sjukdomar, utan dröjsmål göra en utredning i fallet med påkallade epidemiologiska och mikrobiologiska undersökningar samt göra behövliga anmälningar till Folkhälsoinstitutet och Livsmedelverket. Anmälningarna får inte innehålla personuppgifter.

Närmare bestämmelser om utredning av och anmälningar om matförgiftningar utfärdas genom förordning av statsrådet. (9.11.2007/989)

46 §

Beredskap för särskilda situationer

Livsmedelsverket skall utarbeta en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i artikel 13 i kontrollförordningen. De kommunala tillsynsmyndigheterna skall utarbeta en motsvarande plan för kommunernas del.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av beredskapsplaner för särskilda situationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

47 §

Det riksomfattande tillsynsprogrammet

För styrningen och samordnandet av den tillsyn som regleras i denna lag skall Livsmedelsverket utarbeta ett riksprogram för livsmedelstillsynen (*tillsynsprogram*). Tillsynsprogrammet skall åtminstone innehålla följande:

- 1) definition av innehållet i kontrollerna,
- 2) grunderna för riskvärderingen av de olika tillsynsobjekten och för hur kontrollfrekvensen för objekten bestäms,
- 3) bedömning av behovet av provtagning,
- 4) metoder för utvärdering av de tillsynsplaner som avses i 48 §, samt
- 5) metoderna för utvärdering av tillsynsprogrammet.

Tillsynsprogrammet skall ses över vid behov, dock minst vart tredje år. Tillsynsprogrammet utgör en del av det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet och av den nationella tillsynsplan som utgår från primärproduktionen enligt kontrollförordningen och som täcker hela produktionskedjan.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av det riksomfattande tillsynsprogrammet utfärdas genom förordning av statsrådet.

48 §

Tillsynsplaner

Kommunen skall utarbeta en plan för regelbunden livsmedelstillsyn i kommunen (*kommunal tillsynsplan*) så, att tillsynen motsvarar de allmänna kraven på tillsyn, förebygger hälsofaror och skyddar konsumenterna från ekonomisk förlust. Tillsynsplanen skall åtminstone innehålla följande:

- 1) definition av innehållet i kontrollerna,
- 2) kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten,
- 3) provtagning och provundersökning som sker genom kommunens försorg,
- 4) utvärdering av tillsynsplanens genomförande, samt
- 5) godkända laboratorier som tillsynen stödjer sig mot.

Den kommunala tillsynsplanen skall beakta det riksomfattande tillsynsprogrammet. Tillsynsplanen skall ses över vid behov, dock minst vart tredje år.

Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullverket, regionförvaltningsverken, Försvarsmakten och gränsveterinärerna ska utarbeta tillsynsplaner för den livsmedelstillsyn som de ansvarar för. På dessa tillsynsplaner tillämpas det som föreskrivs om kommunala tillsynsplaner i 1 och 2 mom. (22.12.2009/1495)

Närmare bestämmelser om innehållet i tillsynsplanerna, de kontroller som ingår i tillsynsplanerna, kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten, provtagning och utvärderingen av tillsynsplanernas genomförande utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 § (8.4.2011/352)

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utföra sådana inspektioner som tillsynen förutsätter, ta del av handlingar och få tillträde till de ställen där verksamhet som avses i denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för tillsynen över efterlevanden av denna lag förvaras. Tillsynsmyndigheten och utomstående sakkunniga har rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de utrymmen som används i verksamheten.

Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 45 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit eller bryter mot livsmedelsbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. En sådan inspektion ska vara nödvändig för att ett brott ska kunna utredas eller en allvarlig hälsofara förhindras. Inspektioner får utföras endast av en tillsynsmyndighet.

Om tillsynsmyndigheten i samband med övervakningen eller inspektionen konstaterar att ett livsmedel av animaliskt ursprung innehåller främmande ämnen i en mängd som strider mot bestämmelserna, har regionförvaltningsverket och en av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnad veterinär rätt att inspektera det primärproduktionsställe från vilket livsmedlet härrör och rätt att utan ersättning ta alla prov som behövs för undersökning. Regionförvaltningsverket och den av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnade veterinären har då den rätt att få information, ta prov och utföra inspektion som det föreskrivs om i denna lag. Endast regionförvaltningsverket har rätt att utföra inspektion i utrymmen som omfattas av hemfriden.

Vad som i denna lag föreskrivs om tillsynsmyndigheters rätt att få tillträde till platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs, och om deras rätt att få information gäller också de inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

50 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen.

Provtagaren skall ha tillräcklig sakkunskap när det gäller provtagning och hantering och förvaring av prov. Provet skall vara representativt till sin omfattning och sammansättning. Provet skall skyddas från kontamination och andra betydande förändringar som kan ge missvisande undersökningsresultat. På provtagningsplatsen skall provet märkas så att det enkelt och med säkerhet kan identifieras. Livsmedelsföretagaren skall få ett intyg över provtagningen.

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller provtagning finns också i artikel 11 och 12.1 i kontrollförordningen.

Paragrafens 2 mom. tillämpas också på provtagning inom ramen för egenkontrollen.

Närmare bestämmelser om provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

51 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för tillsynen.

Rätten att få information gäller också sådan information som är nödvändig för att utföra de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

52 § (22.12.2009/1495)

Tillsynsmyndigheters anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten ska underrätta regionförvaltningsverket och Livsmedelssäkerhetsverket om konstaterade hälsofaror och vid behov om sådana andra omständigheter som uppdagats i tillsynen och som kan inverka på livsmedelssäkerheten. Tillsynsmyndigheten ska vidare underrätta de myndigheter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar om sådant som uppdagats i tillsynen och som kan vara av betydelse när det gäller att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar.

Tillsynsmyndigheten är skyldig att meddela Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket de uppgifter som behövs för register som dessa för med stöd av 83 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket de övriga uppgifter om inspektioner, kontrollåtgärder, kontrollpersonal, avgifter och tillsyn som dessa behöver för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten ska lämna de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheters anmälningsskyldighet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

53 § (8.4.2011/352)

Tillsynsmyndigheters instruktionskyldighet

En tillsynsmyndighet ska vid behov ge livsmedelsföretagare behövliga anvisningar och uppmaningar så att livsmedelsbestämmelserna följs och egenkontrollens funktionsduglighet säkerställs.

54 §

Veterinärers skyldighet att lämna uppgifter

Om en veterinär i samband med ett veterinärbesök på ett primärproduktionsställe noterar att hälsotillståndet hos djuren på primärproduktionsstället väsentligt försvagar den livsmedelshygieniska kvaliteten på livsmedel som härrör från djuren, skall veterinären meddela detta till djurens ägare eller innehavare samt till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn.

7 kap

Administrativa tvångsmedel

55 §

Åtgärder vid överträdelse av livsmedelsbestämmelserna

En tillsynsmyndighet kan meddela föreläggande om att ett missförhållande skall avhjälpas om ett livsmedel, informationen om livsmedlet, stadiet i produktions-, bearbetnings eller distributionskedjan, livsmedelslokalen, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där kan orsaka hälsofara, äventyra riktigheten eller tillräckligheten när det gäller informationen om livsmedlet, vilseleda konsumenten eller annars strider mot livsmedelsbestämmelserna. Tillsynsmyndigheten skall förordna att överträdelsen skall upphöra omedelbart eller inom en viss tid.

56 §

Förbud

En tillsynsmyndighet kan förbjuda primärproduktion, tillverkning, import, export, saluhållande, servering eller annan överlåtelse av ett livsmedel samt användning av livsmedlet i livsmedelstillverkning, om livsmedlet, informationen om livsmedlet, stadiet i produktions-, bearbetnings eller distributionskedjan, livsmedelslokalen, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där orsakar allvarlig hälsofara eller om dessa med grundad anledning kan befaras orsaka hälsofara och hälsofaran inte kan förhindras på något annat sätt.

Förbudet kan vara temporärt under den tid ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Det temporära förbudet gäller tills tillsynsmyndigheten ger sitt slutliga avgörande i ärendet. Tillsynsmyndigheten skall för sin egen del se till att behövliga utredningar utförs utan dröjsmål.

57 §

Föreläggande att dra tillbaka ett livsmedel från marknaden och information till allmänheten

En tillsynsmyndighet kan förelägga en livsmedelsföretagare att dra tillbaka ett livsmedel från marknaden, om livsmedelsföretagaren inte iakttar skyldigheten enligt artikel 19 i allmänna livsmedelsförordningen att dra tillbaka de livsmedel från marknaden som inte motsvarar kraven på livsmedelssäkerhet. Tillsynsmyndigheten kan bestämma att ett livsmedel skall återkallas också när den information som ges om livsmedlet i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna.

Om en livsmedelsföretagare inte iakttar skyldigheten enligt artikel 19 i allmänna livsmedelsförordningen att informera konsumenterna, kan tillsynsmyndigheten på livsmedelsföretagarens bekostnad informera allmänheten om livsmedel som inte motsvarar kraven på livsmedelssäkerhet.

58 §

Omhändertagande

En tillsynsmyndighet kan omhänderta ett livsmedel, om livsmedlet orsakar omedelbar hälsofara eller om det finns skäl att misstänka att livsmedlet kan medföra omedelbar hälsofara och de övriga åtgärder som avses i denna lag inte kan anses vara tillräckliga. Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Den som frantagits livsmedlet skall ges ett intyg av vilket framgår mängden egendom som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

Egendom som har omhändertagits kan vid behov förvaras i livsmedelslokalen eller på primärproduktionsstället. Egendomen skall vara märkt på lämpligt sätt eller förvaras i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som går åt till eventuella undersökningar för att bedöma den hälsofara som egendomen medför skall egendomen om möjligt förvaras så att kvaliteten inte försämras.

59 §

Beslut om användning och förstörande av livsmedel

En tillsynsmyndighet beslutar för vilka ändamål ett livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna får användas eller överlåtas, om det inte är möjligt att ändra livsmedlet så att det överensstämmer med bestämmelserna. Om det inte är möjligt att använda livsmedlet eller om hälsoaspekter eller livsmedelsbestämmelserna det förutsätter, skall föreläggande meddelas om att livsmedlet skall förstöras.

Tillsynsmyndigheten skall sätta ut en skälig tid inom vilken livsmedelsföretagaren skall iakttä ett beslut som givits med stöd av 1 mom. Tillsynsmyndigheten skall fatta ett i 1 mom. avsett beslut utan dröjsmål. När beslutet fattas skall man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren blir så liten som möjligt.

60 §

Avvisande vid den första ankomstplatsen i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen

Tillsynsmyndigheten skall vid den första ankomstplatsen avvisa ett livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, om

- 1) det i en undersökning genomförd av en myndighet konstateras att det förekommer salmonella i ett livsmedel som före leveransen till Finland skall undersökas i enlighet med 23 § 3 mom. med tanke på eventuell upptäckt av salmonella,
- 2) det i en undersökning i anslutning till egenkontrollen, genomförd i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, konstateras att det förekommer salmonella i ett livsmedel som före leveransen till Finland skall undersökas i enlighet med 23 § 3 mom. med tanke på eventuell upptäckt av salmonella, och den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidarefördelning inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet,
- 3) det i en undersökning genomförd av en myndighet eller i en undersökning i anslutning till egenkontrollen, genomförd i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, konstateras att livsmedlet innehåller mikrober eller kemiska rester i en hälsovådlig mängd eller att livsmedlet i övrigt i fråga om mikrobiologiska, kemiska eller fysikaliska egenskaper är odugligt som livsmedel och det inte i enlighet med 55 § kan bestämmas att livsmedlet skall behandlas så, att det kan användas som livsmedel,
- 4) livsmedlets temperatur under transporten eller mellanlagringen har förändrats så, att det inte uppfyller kraven i livsmedelsbestämmelserna och det inte i enlighet med 55 § kan bestämmas att livsmedlet skall behandlas så, att det kan användas som livsmedel, eller den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidarefördelning inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet, eller

5) livsmedlet inte uppfyller de krav på märkning, ursprung, handlingar eller intyg som avses i 18 §, och den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet.

En livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall ges möjlighet att inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid avhjälpa brister i fråga om de handlingar som avses i 5 punkten.

De avvisade livsmedlen skall i enlighet med beslutet om avvisning returneras till avgångslandet, användas för andra ändamål som tillsynsmyndigheten godkänner, dock inte som livsmedel, eller förstöras. Om inte något annat följer av hälsoskäl eller av övrig lagstiftning, kan den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas.

Tillsynsmyndigheten skall omedelbart informera Livsmedelsverket om de livsmedel som myndigheten har avvisat. Det avvisade livsmedlet får inte returneras innan Livsmedelsverket har tagit kontakt med myndigheterna i avgångslandet och försäkrat sig om att livsmedlet får returneras till landet i fråga.

Närmare bestämmelser om meddelanden i anslutning till avvisningen av livsmedel utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

61 §

Återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal

En tillsynsmyndighet kan helt eller delvis återkalla ett beslut som den fattat om godkännande av en livsmedelslokal, om hälsofara inte på annat sätt kan hindras. Ett godkännande kan dessutom återkallas om livsmedelslokalen eller den verksamhet som där bedrivs i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har följt förelägganden eller förbud som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 55 eller 56 §. Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.

62 §

Återkallelse av godkännande av ett laboratorium

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av ett laboratorium, om laboratoriet eller den verksamhet som där bedrivs i väsentlig grad strider mot de krav som ställs i 38 eller 40 § och laboratoriet inte avhjälper bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande, och bristerna är allvarliga. Också ett temporärt godkännande kan återkallas.

Livsmedelsverket kan återkalla ett godkännande under den tid behandlingen kräver, om bristen i verksamheten vid det godkända laboratoriet riskerar äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

63 §

Skyndsamma åtgärder

I brådskande fall har en kommunal tjänsteinnehavare på vilken inte överförts den behörighet att använda administrativa tvångsmedel som avses i 32 § 3 mom. i denna lag och som utför uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen rätt att använda sådana administrativa tvångsmedel som avses i 55, 56 och 58 §. Beslut som tjänsteinnehavaren fattar med stöd av denna paragraf skall utan dröjsmål föras till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn för behandling.

64 §

Livsmedelsverkets beslut om användning av administrativa tvångsmedel

Livsmedelsverket fattar beslut om användning av sådana administrativa tvångsmedel som avses i 55–59 § när det gäller områden som är större än en kommun.

Livsmedelsverket kan fatta beslut om användningen av administrativa tvångsmedel också inom området för en enda kommun, om verket med grundad anledning bedömer att de åtgärder som den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn vidtar inte räcker till för att förebygga hälsofara.

Livsmedelsverket skall utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om beslut verket fattat med stöd av 1 och 2 mom.

65 §

Förbud mot marknadsföring

Livsmedelsverket kan förbjuda en livsmedelsföretagare att fortsätta med marknadsföring som strider mot livsmedelsbestämmelserna eller förbjuda denna att återuppta sådan typ av marknadsföring eller med sådan jämförbar marknadsföring. Förbudet kan också vara temporärt, varvid det gäller tills Livsmedelsverket har gett sitt slutliga avgörande i ärendet.

Om det vid marknadsföringen av ett livsmedel lämnas uppgifter som kan medföra allvarlig hälsofara eller om marknadsföringen av ett livsmedel på ett väsentligt sätt strider mot sanningen eller är vilseledande, kan Livsmedelsverket, utöver de åtgärder som nämns i 1 mom., vidta åtgärder enligt 56–58 § tills marknadsföringen överensstämmer med bestämmelserna.

66 §

Rättelse av marknadsföring

När Livsmedelsverket meddelar förbud enligt 65 § kan verket förelägga den livsmedelsföretagare som förbudet gäller att inom utsatt tid rätta marknadsföringen, om detta bör anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som marknadsföringen förorsakar. I sitt beslut kan Livsmedelsverket bestämma att rättelsen av marknadsföringen skall genomföras i samma utsträckning som den marknadsföring som är föremål för rättelsen.

67 §

Tillämpning av konsumentskyddslagen och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

Utöver det som föreskrivs i 65 och 66 § tillämpas bestämmelserna om marknadsföring i konsumentskyddslagen (38/1978) och i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978).

68 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Tillsynsmyndigheten kan förena ett föreläggande eller förbud som meddelats med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande. I ärenden som gäller vite och hot om tvångsutförande och avbrytande iakttas i övrigt viteslagen (1113/1990).

69 §

Ansvar för kostnader

Livsmedelsföretagaren skall stå för de kostnader han har när han iakttar beslut som myndigheterna har fattat enligt detta kapitel.

8 kap

Avgifter

70 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

För de prestationer som statliga myndigheter utför enligt denna lag ska det tas ut en avgift, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). När avgiftens storlek bestäms iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten. I slakterier som slaktar små mängder djur och i inrättningar för vilthantering kan avgifterna för köttbesiktning och övervakning dock nedsättas högst till den nivå som fastställs enligt artikel 27.3 i kontrollförfordningen på det sätt som bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (8.4.2011/352)

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som avses i artiklarna 27 och 28 i kontrollförfordningen och om hur avgifternas storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Enligt en taxa som kommunen har godkänt skall kommunen av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för

1) godkännande av anläggning och handläggning av anmälan om en annan livsmedelslokal än en sådan som avses i 13 § 3 mom., (8.4.2011/352)

2) inspektioner, provtagning och undersökning av prov i enlighet med den kommunala tillsynsplanen,

3) övervakning av livsmedelslokaler som exporterar livsmedel till länder utanför Europeiska unionen till den del exporten, enligt de krav som köparlandet ställer, förutsätter en mera omfattande övervakning än normalt, (24.6.2010/643)

4) kontroll för övervakning av de åtgärder som avses i 7 kap., vilka baserar sig på att livsmedelsbestämmelserna inte har följts.

Utöver det som förekrivs i 1 mom. skall kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift enligt bestämmelserna i artikel 27 och 28 i kontrollförordningen.

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom livsmedelstillsynen som enligt denna lag hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av bestämmelser eller Livsmedelssäkerhetsverkets anvisningar och som Livsmedelssäkerhetsverket har styrt till kommunen. För utförandet av de tillsynsuppgifter som avses i 30 § 4 punkten ersätter staten kommunen endast för kostnaderna för undersökning av prov. (13.3.2009/130)

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som avses i artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen och om hur avgifternas storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

72 § (13.3.2009/130)

Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta

Avgifter som avses i detta kapitel får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid tas ut årlig dröjsmålsränta högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

9 kap

Ändringssökande

73 §

Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet

I beslut som en statlig myndighet har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Rättelse i avgifter som fastställts av en statlig myndighet får sökas i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten.

I beslut som Tullverket har fattat med stöd av denna lag söks ändring med avvikelser från 1 mom. så som anges i tullagen (1466/1994).

74 §

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

I beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat får ändring inte sökas genom besvär. Ett rättelseyrkande om beslutet kan framställas till det kommunala organ som sköter de uppgifter som avses i denna lag. Rättelseyrkandet skall framställas senast inom 14 dagar från delfäendet av tjänsteinnehavarens beslut. Rättelseyrkandet skall behandlas utan dröjsmål.

I beslut som avses i 63 § i denna lag och som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat får ändring inte sökas genom besvär.

Ändring i ett kommunalt organs beslut får sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen.

I beslut som gäller kommunala tillsynsplaner, kommunala livsmedelsbestämmelser enligt 86 § samt taxan för kommunala avgifter får ändring sökas så som anges i kommunallagen.

75 § (22.12.2009/1495)

Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning

I beslut som Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket har fattat om köttbesiktning får ändring inte sökas genom besvär. De berörda parterna kan hos Livsmedelssäkerhetsverket framställa ett rättelseyrkande om beslutet. Rättelseyrkandet ska framställas skriftligen inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Rättelseyrkandet ska behandlas utan dröjsmål.

Ändring i ett beslut som Livsmedelssäkerhetsverket har meddelat med anledning av ett rättelseyrkande får sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen.

76 §

Sökande av ändring i beslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen

Ändring i beslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen får inte sökas genom besvär. Om en part är missnöjd med beslutet får parten framställa ett rättelseyrkande hos Livsmedelsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som Livsmedelsverket har fattat med stöd av 1 mom. får ändring sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen.

77 §

Tillsynsmyndigheters rätt att söka ändring

En tillsynsmyndighet har rätt att söka ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket myndighetens beslut har upphävts eller ändrats.

Livsmedelsverket har rätt att söka ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt eller ändrat ett beslut som ett kommunalt organ har fattat med anledning av något annat än ett rättelseyrkande. Livsmedelsverkets besvärsmålsrätt gäller inte ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som avses i 74 § 4 mom. i denna lag.

78 §

Verkställighet

I ett beslut som fattas med stöd av bestämmelserna i 7 kap. kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan ett rättelseyrkande har behandlats, om inte besvärsmyndigheten eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Rättelseyrkanden och besvär skall behandlas utan dröjsmål.

Beslut om återkallelse av kompetensintyg ska trots besvär iakttas, om inte Livsmedelssäkerhetsverket eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.
(30.12.2008/1137)

Beslut om köttbesiktning skall trots rättelseyrkande och besvär iakttas, om inte Livsmedelsverket eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

10 kap

Straffbestämmelser

79 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för hälsobrott som har begåtts i strid med denna lag eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den finns i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) tillverkar, importerar, exporterar, saluför, serverar eller annars överlåter ett livsmedel som inte uppfyller kraven i 7 § i denna lag,

2) bedriver verksamhet som omfattas av denna lag i livsmedelslokaler eller på primärproduktionsställen som inte godkänts i enlighet med denna lag eller för vilkas del det inte har gjorts en sådan anmälan som avses i denna lag eller vilkas verksamhet har förbjudits helt, delvis eller temporärt,

3) bryter mot den skyldighet att utöva egenkontroll som följer av 19 §,

4) bryter mot ett föreläggande som en tillsynsmyndighet meddelat med stöd av 55, 57, 59 eller 66 §, ett förbud som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 56 eller 65 §, ett beslut om omhändertagande som tillsynsmyndigheten fattat med stöd av 58 §, ett beslut om avvisning som tillsynsmyndigheten fattat med stöd av 60 § eller ett beslut om återkallelse av godkännande som tillståndsmyndigheten fattat med stöd av 61 eller 62 §,

5) försummar att göra en anmälan enligt 24 eller 25 §,

6) trots anmärkning eller förbud av en tillsynsmyndighet från ett primärproduktionsställe levererar ett livsmedel som inte uppfyller kraven i denna lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller

7) i strid med 9 § i denna lag eller i övrigt ger vilseledande information om ett livsmedel eller ett livsmedels egenskaper,

skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *livsmedelsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om straff för smuggling eller försök till smuggling av livsmedel i strid med bestämmelser och föreskrifter samt för olaga befattningstagande med infört gods finns i 46 kap. 4–6 § i strafflagen

Tillsynsmyndigheterna kan låta bli att anmäla en förseelse till förundersökningsmyndigheten, om gärningen eller underlåtelsen är ringa och det inte är fråga om tredska mot myndighetens förbud eller förelägganden.

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning.

80 §

Brott mot tystnadsplikten

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 81 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

11 kap

Särskilda bestämmelser

81 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess när det gäller uppgifter som erhållits under tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Utan hinder av tystnadsplikten får uppgifter som erhållits vid tillsynen över att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter i anslutning till tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas till

1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott,

3) utländska organ och inspektörer, om det krävs enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland.

82 §

Handräckning

Polisen och tullverket skall på begäran lämna tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av de uppgifter som avses i livsmedelsbestämmelserna.

83 § (8.4.2011/352)

Register

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över alla livsmedelslokaler, verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel, första ankomstplatser, livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, godkända laboratorier och utbildade personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i kapitel I i avsnitt IV i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Livsmedelssäkerhetsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för register över alkoholbutiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar. Den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de verksamhetsställen under myndighetens tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställen i den omfattning de uppgifter som anges i denna lag förutsätter detta. Register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar förs i enlighet med lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik av jord- och skogsbruksministeriet samt i enlighet med lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) av jord- och skogsbruksministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Livsmedelssäkerhetsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

84 §

Uppgifter som registerförs

I registren införs identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten, planerade och genomförda kontrollåtgärder samt andra motsvarande för tillsynen behövliga uppgifter enligt denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Identifikationsuppgifter är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas personbeteckning, samt namn och adress för tillsynsobjektet. När det gäller godkända laboratorier registerförs dessutom de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet. Uppgifterna avregistreras inom tre år efter det att företagaren har meddelat tillsynsmyndigheten att verksamheten upphört.

Livsmedelsverket publicerar en förteckning över godkända laboratorier av vilken framgår ovan nämnda uppgifter.

På inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt på användning och utlämnande av registeruppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

85 § (29.12.2009/1724)

Statsandel

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), om inte något annat bestäms genom lag.

86 §

Kommunala livsmedelsbestämmelser

Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn kan utfärda allmänna bestämmelser för en kommun eller en del av en kommun i syfte att förebygga livsmedelsrelaterad hälsofara och övervaka de hälsomässiga förhållandena i anslutning till livsmedel, om de behövs för verkställigheten av denna lag och beror på de lokala förhållandena.

Bestämmelserna kan gälla

- 1) hantering, försäljning eller överlåtelse av livsmedel på en stor offentlig tillställning,
- 2) hantering, försäljning eller överlåtelse av livsmedel på torg eller någon annanstans utomhus.

Den kommunala tillsynsmyndigheten får bevilja undantag från livsmedelsbestämmelserna på de grunder som anges där.

Beslutet om godkännande av livsmedelsbestämmelser ska delges på det sätt som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Beslutet anses ha blivit delgivet när kungörelsen har lagts fram offentligt. Livsmedelsbestämmelsernas ikraftträdande ska kungöras på samma sätt. Bestämmelserna ska sändas till regionförvaltningsverket för kännedom.

(22.12.2009/1495)

12 kap

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

87 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006. Lagens 13 § 2 mom. 6 och 7 punkten samt 42 och 76 § träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

Genom denna lag upphävs följande lag jämte ändringar

1) livsmedelslagen av den 17 mars 1995 (361/1995), och

2) lagen av den 20 december 1996 om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (1195/1996).

När det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till de lagar som nämns i 2 mom., skall i stället för dessa lagar denna lag tillämpas efter det att den har trätt i kraft.

De författningar som utfärdats med stöd av de i 2 mom. nämnda lagarna förblir i kraft tills de ändras eller upphävs.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

88 §

Övergångsbestämmelse

De livsmedelslokaler och primärproduktionsställen som har godkänts eller anmälts med stöd av livsmedelslagen eller hälsoskyddslagen innan denna lag har trätt i kraft samt primärproduktionsställen som före ikraftträdandet har registrerats med stöd av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel får, med undantag av livsmedelslokaler som drivs av fiskare eller fiskodlare, utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet. Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn skall inom ett år efter det att lagen har trätt i kraft meddela de primärproduktionsställen som finns på kommunens område och som den har kännedom om att primärproduktionsställena inte behöver göra en sådan anmälan som avses i 22 §.

De livsmedelslokaler som innan denna lag har trätt i kraft har godkänts med stöd av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel samt livsmedelslokaler som drivs av fiskare och fiskodlare och som har anmälts med stöd av hälsoskyddslagen får, med undantag av de livsmedelslokaler som avses i 13 § 2 mom. 13 punkten, utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet under tre års tid efter det att denna lag har trätt i kraft. Under denna tid skall dessa lämna in en ny ansökan om godkännande till tillsynsmyndigheten. Dessa livsmedelslokaler får fortsätta sin verksamhet under den tid ansökan behandlas.

De prov som en myndighet har tagit enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om laboratorier som utför undersökningar av animaliska livsmedel (957/2002) kan utan hinder av 39 § 1 mom. i denna lag fram till den 31 december 2006 undersökas i ett laboratorium som har godkänts i enlighet med nämnda förordning. De prov inom ramen för egenkontrollen som

avses i nämnda jord- och skogsbruksministeriets förordning kan utan hinder av 39 § 2 mom. i denna lag fram till den 31 december 2007 undersökas i ett laboratorium som har godkänts i enlighet med nämnda förordning. De övriga prov inom ramen för egenkontrollen som avses i 39 § 2 mom. i denna lag kan fram till den 31 december 2007 också undersökas i andra laboratorier.

Den som när denna lag träder i kraft är behörig för en uppgift i anslutning till livsmedelstillsynen anses uppfylla behörighetskraven enligt denna lag i fråga om motsvarande uppgift. Den som inte när denna lag träder i kraft har behövt inneha kompetensintyg över utbildning eller avlagd examen skall skaffa ett kompetensintyg inom ett år efter det att lagen har trätt i kraft.

Kommunerna, Livsmedelsverket, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, Tullverket, länsstyrelserna, Försvarsmakten och gränsveterinärerna skall senast den 1 januari 2007 ha en sådan tillsynsplan som avses i 48 § i denna lag. Kommunen kan börja ta ut de avgifter som avses i 71 § 1 mom. 2 punkten i denna lag efter det att den har godkänt tillsynsplanen och den taxa som avses i 71 § 1 mom.

RP 53/2005, JsUB 9/2005, RSv 202/2005, Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG (32003L0099); EGT nr L 325, 12.12.2003, s. 31, Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/41/EG (32004L0041); EGT nr L 157, 30.4.2004, s. 33, Rådets direktiv 89/662/EEG (31989L0662); EGT nr L 395, 30.12.1989, s. 13, Rådets direktiv 96/23/EG (31996L0023); EGT nr L 125, 23.5.1996, s. 10

Ikraftträdelsestadganden:

9.11.2007/989:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

De förordningar som har utfärdats av statsrådet, handels- och industriministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet med stöd av de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande förblir alltså i kraft.

Den personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande som vid handels- och industriministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet sköter uppgifter, vilka vid denna lags ikraftträdande överförs till jord- och skogsbruksministeriet, samt motsvarande tjänster överförs vid ikraftträdandet till jord- och skogsbruksministeriet. Anställda som överförs behåller de rättigheter och skyldigheter som vid överföringen gäller enligt villkoren i deras anställningsförhållande. Högre avlöning än månadslönen enligt den mottagande organisationens lönesystem garanteras under förutsättning att kravnivån för personens uppgifter i den mottagande organisationen motsvarar minst uppgifterna i den överlämnande organisationen. Personen är i så fall berättigad till ett lönetillägg till beloppet av skillnaden mellan den månadslön som betalats i den överlämnande organisationen och den månadslön som betalas i den mottagande organisationen.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 70/2007, JsUB 4/2007, RSv 41/2007

30.12.2008/1137:

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2009.

Lagens 43 a och 75 § träder dock i kraft den 1 maj 2009.

RP 108/2008, JsUB 11/2008, RSv 183/2008

13.3.2009/130:

Denna lag träder i kraft den 20 mars 2009.

RP 230/2008, ShUB 2/2009, RSv 6/2009

12.6.2009/411:

Denna lag träder i kraft den 15 juni 2009.

RP 51/2009, ShUB 13/2009, RSv 64/2009

22.12.2009/1495:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 161/2009, FvUB 18/2009, RSv 205/2009

29.12.2009/1724:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

RP 174/2009, FvUB 19/2009, RSv 223/2009

24.6.2010/643:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2010.

Företagare som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel ska inom ett år efter det att lagen träder i kraft göra en anmälan enligt denna lag om verksamhetsstället och den verksamhet som bedrivs där till myndigheten för livsmedelstillsyn i den kommun där verksamhetsstället finns.

Ett laboratorium för köttbesiktning som har godkänts före denna lags ikraftträdande betraktas i fråga om trikinundersökningar utan särskilt godkännande som ett med stöd av denna lag godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov till utgången av 2013. Om en ansökan om godkännande av ett laboratorium för köttbesiktning är anhängig vid Livsmedelssäkerhetsverket när denna lag träder i kraft, betraktas ansökan som en sådan ansökan om godkännande av laboratorium för undersökning av myndighetsprov som avses i denna lag.

RP 275/2009, JsUB 11/2010, RSv 96/2010

8.4.2011/352:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2011.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

En livsmedelslokal som godkänts före denna lags ikraftträdande och av vilken godkännande inte förutsätts med stöd av 13 § i denna lag, anses utan särskild anmälan som en anmäld livsmedelslokal med stöd av 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag. Om handläggningen av ansökan om godkännande av en sådan livsmedelslokal pågår hos den behöriga tillsynsmyndigheten när denna lag träder i kraft, betraktas ansökan som en sådan anmälan som avses i 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag.

En person som arbetar i en livsmedelslokal som avses i 13 § 3 mom. och som vid denna lags ikraftträdande inte har behövt ha kompetensintyg enligt 27 §, ska skaffa sig kompetensintyg inom tre år efter lagens ikraftträdande.

Kött av frilevande vilt som är avsett för inhemsk konsumtion kan med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen besiktas av tjänsteveterinären i kommunen även någon annanstans än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett renslakteri under två år efter lagens ikraftträdande, om tillståndet har beviljats före lagens ikraftträdande.

RP 293/2010, JsUB 32/2010, RSv 333/2010